

Laimos Rekevičienės nuotrauka

Pastaruoju metu viešoje erdvėje vis dažniau akcentuojama, kad tam tikrose situacijose šeimai praverstų psichologo pagalba ir apgailestaujama, kad tokios pagalbos vis dar trūksta. Apie tai, kokia situacija yra Druskininkuose, paprašėme papasakoti Druskininkų švietimo centro pedagoginės-psichologinės tarnybos psichologę Joną Kirkauskienę.

Druskininkų švietimo centro pedagoginėje-psichologinėje tarnyboje gali gauti pagalbą ir vaikai, ir tėvai

Pastaruoju metu viešoje erdvėje vis dažniau akcentuojama, kad tam tikrose situacijose šeimai praverstų psichologo pagalba ir apgailestaujama, kad tokios pagalbos vis dar trūksta. Apie tai, kokia situacija yra Druskininkuose, paprašėme papasakoti Druskininkų švietimo centro pedagoginės-psichologinės tarnybos psichologę Joną Kirkauskienę.

– Ar Druskininkuose yra pakankamai aukštos kvalifikacijos specialistų, kurie suteikia pagalbą jos ieškančiam žmogui?

– Druskininkuose psichologų, kaip ir kitų pagalbos specialistų – logopedų, specialiųjų pedagogų – trūksta. Šiuo metu trūksta psichologo Švietimo centro pedagoginėje psichologinėje tarnyboje: Druskininkų savivaldybė skyrusi du psichologo etatus, tačiau užimta tik 1,25 etato, todėl gyventojams, kurie registruojasi konsultacijoms, jų tenka palaukti. Druskininkų švietimo centro pedagoginės psichologinės tarnybos psichologai teikia pagalbą vaikams, jų tėvams ir pedagogams, kurie turi mokymosi, emocinių ar elgesio problemų. „Ryto“ gimnazijoje dirbanti psichologė Dalė Kuzmickienė turi ne tik psichologo, bet ir psichoterapeuto išsilavinimą, ir gali suteikti kvalifikuotą pagalbą gimnazijos mokiniams ir jų tėvams bei mokytojams.

– Tačiau Druskininkų mokyklose dirba psichologai-asistentai: kokiais atvejais jie gali padėti mokiniui ar tėveliams?

– Mokyklose dirbantys psichologai-asistentai turi pakankamai kompetencijos suteikti emocinę paramą vaikui individualaus pokalbio metu, šviesti tėvus psichologiniais klausimais, vesti bendravimo įgūdžių grupes, dirbti su vaiku mokant jį susikaupti, savikontrolės, bendravimo. Tačiau mokyklose dirbantys psichologai asistentai neužsiima psichologiniu konsultavimu. Kita vertus, jei mokyklose dirbantys

psichologai asistentai baigtų psichologo magistro studijas jie galėtų teikti kvalifikuotą psichologinę pagalbą mokyklose. Beje, pastaruoju metu situacija kaip tik ir keičiasi šia linkme: pavyzdžiui, „Atgimimo“ mokykloje dirbanti psichologė asistentė Rasa Kazlauskaitė studijuoja magistrantūroje.

– Ar suaugusieji druskininkiečiai, kurių šeimose auga vaikai, susiklosčius sudėtingesnėms situacijoms, gali kreiptis į Švietimo centro pedagoginės-psichologinės tarnybos psichologus?

– Vaiko psichologinė savijauta tiesiogiai susijusi su tėvų psichologine savijauta. Tėvai gali kreiptis pagalbos pas mus ir į Pirminės sveikatos priežiūros centro psichologę. Tačiau kartais suaugusieji nori didesnio konfidencialumo, ieško privačiai dirbančių psichologų ar psichoterapeutų – Druskininkuose galima gauti ir tokią pagalbą.

– Druskininkų švietimo sistemoje dirbantys psichologai dalinasi profesine patirtimi periodiškai rengiamuose psichologų metodinio būrelio susirinkimuose. Kokius specialistus vienija šis būrelis ir kokia jo veikla?

– Prieš šešerius metus Druskininkų švietimo sistemoje dirbantys psichologai susibūrė į metodinį būrelį. Būrelio susitikimai vyksta kartą per mėnesį – esame, ko gero, vienas iš nedaugelio metodinių būrelių, kurio nariai susitikinėja taip dažnai. Svarbiausias mūsų, dalyvaujančiųjų būrelio veikloje tikslas – dalintis patirtimi, padėti vienas kitam rasti problemų sprendimą. Metodinio būrelio nariai – ne tik švietimo įstaigose, bet ir sveikatos apsaugos sistemoje dirbantys psichologai. Tad bendradarbiaudami galime pažvelgti į iškilusias problemas ne tik iš pedagoginės-psichologinės, bet ir iš medicininės pusės.

Kiekvienoje Druskininkų savivaldybės mokykloje yra psichologas ar psichologas-asistentas: „Ryto“ gimnazijoje dirba psichologė psichoterapeutė Dalė Kuzmickienė, „Saulės“ pagrindinėje mokykloje psichologė asistentė Dalia Skausmenienė ir vieną dieną per savaitę ją kuruoja ir vaikus bei tėvelius konsultuojanti psichologė Dalė Kuzmickienė, „Atgimimo“ mokykloje – psichologė asistentė Rasa Kazlauskaitė, Viečiūnų progimnazijoje – psichologė asistentė Jurgita Grušauskienė, Leipalingio progimnazijoje vieną dieną per savaitę dirbu aš.

Būrelio veikloje aktyviai dalyvauja pirminės sveikatos priežiūros centro psichologė Kamilė Jankauskaitė, vaikų ligoninės „Saulutė“ psichologės Oksana Zajac, Rasa Mačiulaitienė bei Greta Serafinaitė, medicinos psichologas Tomas Šlapikas. Taip pat mūsų veikloje dalyvauja mokytoja, individualiosios psichologijos konsultantė Aušra Keturkienė. Žinome, kad Druskininkuose yra daugiau įvairiose srityse dirbančių psichologų, tad kviečiu prisijungti prie metodinio būrelio veiklos: dėl susitikimo laiko ir vietos galima pasiteirauti paskambinus skambinti Švietimo centro psichologei (telef. nr.: 8313 51455).

Psichologo darbas susijęs su didžiuliu emociniu krūviu: pas psichologą, deja, niekas neateina dalintis džiaugsmiais ir savo sėkmės istorijomis, todėl kolegų palaikymas, patarimai yra ypač svarbūs. Susitikimų metu pristatome savo skaitytą profesinę literatūrą, dalinamės naujovėmis, sužinotomis seminarų bei mokymų metu. Išlaikydami konfidencialumą, aptariame ypač sudėtingus konsultavimo atvejus ir gauname kolegų patarimus kaip būtų galima efektyviau dirbti. Visi būrelio nariai sutinka, kad didžiausia vertybė, gaunama susitikimų metu – bendrumo jausmas: esi ne vienas, turi į ką kreiptis profesinės pagalbos.

– Besikreipiantieji į psichologą turi įvairių lūkesčių: vieni kreipiasi tik todėl, kad jiems liepė ir nesitiki realios pagalbos; kiti tikisi, kad psichologas greitai „perdirbs“ vaiką taip, kaip nori tėvai ar mokytojai. Kiek psichologas realiai gali padėti?

– Turbūt kiekviename darbe yra sėkmių ir nesėkmių. Psichologo darbas ypatingas tuo, kad apie sėkmingai išspręstus atvejus mūsų klientai nelinkę kalbėti: buvo sunku, situacija pasikeitė į gera: viskas susitvarkė, gal net jau ir pasimiršo. Tačiau kiekviena nesėkmė skaudžiai atsiliepia ir klientui, ir psichologui. Šiais metais į pedagoginės psichologinės tarnybos psichologus buvo kreiptasi apie 170 kartų. Vienas kreipimasis į psichologą reiškia nuo 3 iki 10 (kartais ir daugiau) susitikimų su vaiku, jo tėvais, kartais dėl konkretaus vaiko konsultuojama visa grupė (tėvai, vaikas, mokytoja, specialistai). Šiandien galėčiau įvardinti keletą dar „nepasiduodančius“ sprendimui atvejų – apie juos nuolat galvojame, ieškom būdų,

nenuleidžiame rankų. Sėkmingas konsultavimas baigiasi kliento gebėjimu įveikti emocinius sunkumus, gebėjimu suvaldyti savo agresiją, tėvų gebėjimu atstatyti nutrūkusį emocinį ryšį su vaiku, sėkmingai išspręsta motyvacijos mokytis problema ir panašiai.

– Pedagoginio psichologo darbo sėkmė labai priklauso nuo tėvų ir mokyklos bendradarbiavimo. Pastaruoju metu viešojoje erdvėje daug kalbama apie pozityviosios tėvystės kursus: kartais tokie kursai pateikiami kone kaip bausmė tėvams, kurie turi vienokių ar kitokių problemų auklėdami vaikus, o kartais – kaip „stebuklingas vaistas“ nuo visų problemų. Kaip sekasi rengti pozityvios tėvystės mokymus druskininkiečiams?

– Vaiko auginimas ir auklėjimas yra sunkus ir atsakingas darbas. Kursų metu tėvai sužino paprastų, bet efektyvių būdų kaip drausminti vaikus, kaip su jais susikalbėti. Švietimo centre rengiami pozityvios tėvystės kursai „Mokykla tėvams ir auklėtojams“. Kad kursai turėtų realios naudos tėvai turi lankyti 10 užsiėmimų po 3 valandas kartą per savaitę. Tėvai, kurie ryžtasi pradėti ir sėkmingai baigti mokymus sako, kad jie turi daug naudos: šeimoje atsiranda logiškos taisyklės ir susitarimai, vaikai nėra chaotiškai baudžiami, bet patiria logiškas pasekmes jeigu nesilaiko susitarimų, tėvai labiau sugeba suprasti vaikų poreikius ir atskirti juos nuo nepagrįstų vaiko norų, atsiranda daugiau ramybės ir susikalbėjimo namuose. Tačiau susiduriu su situacija, kad tėvai, kuriems ypač reikia tokių kursų (nukreipia Vaiko teisių apsaugos tarnybos ar socialinių paslaugų skyriaus specialistai) lankosi nereguliariai, ateina tik į keletą užsiėmimų. Aišku, kad naudos tokiu atveju yra labai mažai. Šiais metais Švietimo centro socialinė pedagogė Vita Bagdanavičienė taip pat pradeda vesti mokymus tėvams. Visi tėvai, kurie nori dalyvauti mokymuose, gali tai padaryti. Konkrečiai apie kursų vietą ir laiką galima pasiteirauti užsukus į mūsų tarnybą arba paskambinus jau minėtu telefonu.

– Ką konkrečiai turi padaryti tėvai, kurie mano jog jų vaikui reikalinga specialistų pagalba?

– Priklauso nuo to, kokia pagalba vaikui reikalinga. Jeigu vaikas patiria mokymosi sunkumų tėvai turėtų kreiptis į mokyklos Vaiko gerovės komisiją, kuri turi pasirūpinti, kad vaiko sunkumus įvertintų mokykloje esantys specialistai (logopedas, specialusis pedagogas, psichologas) bei aprašytų mokytojai. Tada tėvai užregistruoja vaiką Švietimo centro pedagoginėje psichologinėje tarnyboje. Vaikas bendrauja su pedagoginės psichologinės tarnybos specialistais (psichologu, logopedu, specialiuoju pedagogu, socialiniu pedagogu). Atlikus visus įvertinimus, nustatoma problema ir teikiamos rekomendacijos mokyklai bei tėvams. Jeigu vaikas turi emocinių bei elgesio ar bendravimo sunkumų – gali kreiptis į mokyklos psichologą ar į Švietimo centro pedagoginės psichologinės tarnybos psichologą. Konsultacijų metu vaikai bei tėvai mokomi kaip susitvarkyti su sunkumais. Retais atvejais tėvams rekomenduojama kreiptis medicininės pagalbos (neurologo, vaikų psichiatro). Kad tėvams nekiltų nerimo dėl atliekamų įvertinimų ar konsultacijų, tarnyboje siūlau pirma apsilankyti patiems, sužinoti kas ir kaip bus atliekama, tada susitarti su specialistu, registruotis konsultacijai ir atvesti vaiką.

Druskininkų švietimo centro informacija/Parengė Ramunė Žilienė

Kaip teigė Druskininkų švietimo centro pedagoginės-psichologinės tarnybos vadovė J. Kirkauskienė (trečia iš dešinės) Druskininkų švietimo sistemoje dirbantys psichologai dalinasi profesine patirtimi periodiškai rengiamuose psichologų metodinio būrelio susirinkimuose/Laimos Rekevičienės nuotrauka:

